

Освітні ресурси - Ізраїль у стані війни.

В ідеалі, школа – це місце для росту та розвитку, та для того, щоб забезпечити цей ріст і розвиток, ми намагаємося зберегти школу як майданчик, де наші учні почуватимуться в безпеці. Нажаль, неможливо сховати наших учнів від психологічних травм, трагедій і втрат.

Особливо в періоди загальних втрат і шоку наші школи й учні особливо вразливі. Новини пригнічують, та, будучи учителями, ми схильні сприймати світ крізь призму нашої педагогічної діяльності – тобто – як я можу допомогти моїм учням в цьому розібратися? В цей момент це може виявитися непереборним завданням. З цією метою ми підготували деякі практичні ресурси та заходи, аби допомогти вам і вашим учням у ці непрості часи:

Пишіть - Нижче список тем для щоденників, розподілених за віковими групами, заради того, щоб використовувати їх з вашими учнями.

Обговорюйте - Нижче деякі рекомендації та поради зі спілкування з вашими учнями про поточну ситуацію.

Дійте - Нижче список способів «взяти участь» або активно допомогти в поточній кризі.

Вчиться - Нижче навчальні плани для молодших школярів, які сфокусовані на главах Псалмів/Теїлім.

Факти та дані

Інформаційний лист – Контекст конфлікту 2025 року

Що сталося?

У ніч з 11 на 12 червня 2025 року Ізраїль завдав серію авіаударів по об'єктах в Ісламській Республіці Іран. За офіційними джерелами, операція була спрямована проти ключових компонентів іранської ядерної програми: центрифуг для збагачення урану, підземних сховищ і дослідницьких центрів у Натанзі, Фордо та Ісфахані. Ізраїль заявив, що операція була оборонною і мала на меті запобігти отриманню Іраном ядерної зброї.

Чому Ізраїль завдав удару?

Ізраїльські та міжнародні розвідувальні служби протягом кількох місяців попереджали про різке прискорення ядерної програми Ірану. За оцінками експертів, Іран наблизився до так званого «ядерного прориву» — швидкого і прихованого виробництва ядерної зброї. Прем'єр-міністр Ізраїлю заявив, що країна не може допустити, щоб ворожий режим отримав зброю масового ураження.

Як відповів Іран?

Через 36 годин після удару Ізраїлю Іран завдав масованої ракетної атаки по території Ізраїлю. Було випущено понад 150 балістичних ракет з територій Ірану, Іраку та Ємену, а також десятки дронів-камікадзе, що атакували як військові, так і цивільні об'єкти. Протиповітряні системи «Хец» та «Залізний купол» перехопили більшість загроз, але деякі ракети влучили в Тель-Авів, Хайфу та інші міста. Постраждали понад 50 осіб, сотні отримали поранення різного ступеня тяжкості.

Якою була міжнародна реакція?

США були заздалегідь поінформовані Ізраїлем про операцію. Країни Заходу закликали до стриманості, водночас висловивши розуміння щодо занепокоєння Ізраїлю. Після удару Ірану Рада Безпеки ООН провела термінове засідання, але не змогла ухвалити резолюцію через розбіжності серед постійних членів.

Наскільки це серйозно?

Це — перший офіційний ізраїльський удар по території Ірану та перша пряма балістична атака Ірану по території Ізраїлю. Ці події стали найбільшою ескалацією за останні десятиліття й можуть змінити стратегічний баланс у регіоні.

Що відомо про ядерну програму Ірану?

Ядерна програма Ірану бере початок з 1950-х років. У 2015 році Іран підписав Спільний всеосяжний план дій (JCPOA), який обмежував її розвиток, однак у 2018 році США вийшли з угоди, і Іран поступово відновив збагачення урану. Станом на 2025 рік, за даними МАГАТЕ, Іран наблизився до рівня збагачення, необхідного для створення зброї, й обмежував доступ інспекторів до об'єктів.

Де були основні цілі?

Натанз — головний центр збагачення урану

Фордо — підземний об'єкт, побудований всередині гори

Ісфахан — дослідницькі та виробничі ядерні комплекси

Пишіть

Нижче наведено список тем для щоденників, розподілених за віковими групами для їх використання у роботі з вашими учнями.

Ведення щоденника – потужний інструмент. Він надає вихід емоціям, змушує серце, розум і тіло взаємодіяти та створює відчуття того, що щоденник – провідник ідей та емоцій у зовнішній світ. Він оцінює індивідуальний досвід кожного, а також здатний поєднати нас один з одним.

Під час кризи та невизначеності, такої, як зараз, усі ці аспекти стають ще більш важливими та цінними. Крім того, ведення щоденника може побудувати міст до нашого минулого та стабілізувати нас у теперішньому. Визначаючи ведення щоденника як того, «що ви читатимете в майбутньому», навіть «як того, чим ви поділитися зі своїми дітьми», ми допомагаємо учням побудувати ментальний, емоційний і фактичний тісний зв'язок зі своїм майбутнім. Головне – у веденні щоденника – це спосіб взяти контроль над обставинами, що здаються неконтрольованими.

Якщо ви можете надати час і простір для ведення щоденника у своєму класі – до 15 хвилин, це може бути великою підтримкою для ваших учнів. Було б навіть корисніше – як для них, так і для вас – якби ви моделювали цю поведінку та вели щоденник разом із вашими учнями. Бажаючи поділитися своїми думками можуть потім зачитати свої відповіді, але, головна ідея, – щоб учень виплеснув свої емоції в безпечній атмосфері.

Ось кілька пропозицій тем щоденників із зазначенням класів. Не соромтеся використовувати ті, які підходять вам і вашим учням, або створювати свої власні. Щодня можна ставити своє запитання.

(Примітка: нижче вказані класи лише як рекомендації. Використовуйте запропоновані питання, які видаються відповідними для ваших учнів, незалежно від класу).

Класи 4-5:

Чи були ви коли-небудь в Ізраїлі? Якщо так, то що особливе ви помітили в Ізраїлі? Якщо ні, як ви уявляєте Ізраїль?

Які речі допомагають вам почуватися краще, коли ви налякані? Що б ви сказали однолітку, який відчувається дуже переляканим? Як би ви спробували підтримати його?

Якби ви могли говорити з Богом прямо зараз, що б ви сказали? Чого б ви попросили? Напишіть листа Б-гу або створіть свою власну молитву для читання.

Класи 6-9:

Існування держави Ізраїль змушує вас почуватися гордо? Як і чому (чи чому ні)?

Якби ви були дорослими, що б ви сказали однолітку, щоб допомогти йому впоратися зі страхом? Ви поділилися б власними переживаннями з власними дітьми прямо зараз? Якщо так, то чим би ви хотіли поділитися з ними? Як би ви їм розповіли?

Якби ви могли говорити з Богом прямо зараз, що б ви сказали і/або що б ви запитали у Бога?

Чи відчуваєте ви щось, коли чуєте «Молитву за державу Ізраїль» і «Молитву про благополуччя ізраїльських солдатів»? Чому чи чому ні? Яку молитву за Ізраїль та/або ізраїльських солдатів ви склали б?

Що ви відчуваєте, коли Ізраїль зазнає нападу? Як ви вважаєте, чому ви так себе відчуваєте?

Класи 10-12:

Як існування держави Ізраїль впливає на вашу ідентичність як єврея? Які почуття ви відчуваєте?

Чи відчуваєте себе вразливим, коли Ізраїль зазнає нападу? Чому так чи чому ні?

Деякі з наших молитов просять Бога помститися нашим ворогам. Чи вважаєте ви, що помста є прийнятною? Чому чи чому б і ні, за яких обставин?

Як ви справляєтеся зі страхом і невпевненістю? Що б ви запропонували як «найкращі практики» для того, щоб допомогти людям впоратися зі страхом і невпевненістю?

Чи допомагає вам молитва та/або розмова з Богом у важкі часи? Чому чи чому ні?

Минуло 50 років після Війни Судного дня, коли Ізраїль востаннє зазнав раптового нападу. Як, на вашу думку, ви запам'ятаєте цей період єврейської історії через 5, 10 чи навіть 50 років?

Обговорюйте

Нижче наведено деякі рекомендації та поради щодо спілкування з вашими учнями про поточну ситуацію.

Спочатку оцініть свій власний психологічний стан – переконайтеся, що ви критично аналізуєте події, що відбуваються, і знаходитесь у хорошому стані для спілкування з вашими учнями. Розгляньте можливість поговорити з колегою чи шкільним психологом, перш ніж розпочинати дискусію з вашим класом.

Дізнайтеся, що вони вже знають – для учнів середніх класів і старших, справедливо припускати, що вони чули чи прочитали щось про війну в Ізраїлі. Почніть розмову з нагоди висловити те, що вони вже знають.

Ласкаво та м'яко виправляйте те, що вони розуміють неправильно. Поясніть старшим учням різницю між ХАМАС (терористичною організацією) та палестинським народом, а також між актами війни й актами жорстокості.

Заохочуйте учнів ставити запитання та відповідайте на їхні запитання чесно.

Обговоріть правила безпеки:

- Допоможіть їм відчувати себе впевненіше – визначте тих дорослих, наприклад, зі школи, громади тощо, до яких вони можуть звернутися, якщо вони відчуваються не в безпеці та тривожності.
- Поговоріть з ними про те, що робиться у вашому суспільстві для забезпечення безпеки – охорона, загальні правила безпеки тощо.
- Для молодших дітей – зіграйте з ними у рольові ігри, як спілкуватися з іншими та висловлювати свої емоції. Використовуйте прості формулювання: «В останні кілька днів відбулися дуже сумні події для єврейського народу. Ви чули щось про те, що сталося?»
- Для учнів середніх і старших класів – можна надати історичний контекст і допомогти їм побачити, що впродовж усієї історії держави Ізраїль ми мали справу з загрозами безпеці та, хоча ми зазнали багато втрат, зрештою ми завжди тріумфували.

Примітка: урок історії не є найкращим способом залучення учнів до роздумів. Будь-який історичний контекст повинен використовуватися для збільшення їх знань і розуміння, а також для спрямування розмови на формування відчуття надії.

Будьте відкриті – розгляньте можливість поділитися своїми власними почуттями/страхами (на рівні, що підходить для віку учнів). Іноді важливо визнавати, що ми чогось не знаємо чи боїмося.

Дійте

Нижче список способів «брати участь» або активно допомогти у поточній кризі.

Один із способів упоратися з кризою – бути активним! Можна зайнятися волонтерством, збиранням коштів, обміном листами підтримки або участю у політичній діяльності (якщо це безпечно для вас). Учні (і вчителі теж) можуть знайти собі застосування і, відповідно, відчувати свою причетність і подолати негативні емоції.

Ось кілька ідей для навчальних проектів:

1. **Пишіть листи** втіхи та підтримки ізраїльським солдатам і родинам ізраїльських солдатів. Молодші діти можуть малювати малюнки, щоб відправити солдатам. Також можна використовувати розмальовки із зображенням ізраїльських прапорів, малюнки підтримки тощо для прикраси будинків, синагог, шкіл тощо.
2. **Запустіть відеокампанію**, щоб висловити підтримку громадянам Ізраїлю (говоріть слова підтримки).
3. **Проводьте дослідницькі проекти** про міста в Ізраїлі або історію Ізраїлю тощо. Віртуальне відвідування Ізраїлю / Котеля для молодших учнів може допомогти їм відчувати себе причетними.
4. **Пишіть листи місцевим представникам/депутатам**, завдячуючи їм за підтримку Ізраїлю та просіть про продовження сприяння Ізраїлю (знову ж таки, зважуємо доцільність/безпека).
5. **Молитва та роздуми** можуть допомогти учням відчувати себе причетними та менш самотніми. (Є конкретні глави Псалмів/Теїлім, які можна вимовляти,

включаючи: 121, 130, 20 і 27. Їх набагато більше.) Нехай кожен учень читає молитву за ізраїльських солдат – можна дати імена, за державу Ізраїль, за порятунок полонених або співає пісню "Acheinu Kol Beit Yisrael" щодня.

6. **Активність у соціальних мережах має значення!** Публікуйте інформацію/меми на підтримку Ізраїлю в соціальних мережах, будьте пильні та протидійте антиізраїльській пропаганді, активно підтримуйте Ізраїль у соціальних мережах.

7. На рівні всієї школи **організуйте збір коштів** для подарункових пакетів солдатам, допомагайте тим, хто був змушений залишити свої будинки (Кіббуц Беєрі, Сдерот і т.п.), а також амбулансам служби швидкої допомоги МАДА і тому подібне. Учні можуть допомагати організовувати, інформувати, вибирати організації-одержувачі тощо.

8. **Заходи, що сприяють солідарності**, можуть дарувати учням почуття приналежності та причетності: носіть сині та білі кольори в школі, вивчайте/співайте ізраїльські пісні, вивчайте «слово дня» на івриті.

9. Якщо у вашому співтоваристві є «місто-побратим» або родичі в Ізраїлі, **об'єднайте учнів з їхніми однолітками**, дайте їм поспілкуватися по Зуму, щоб ізраїльські однолітки могли відчути хоча б трохи «нормальності».

10. **Засвітіть поминальну свічку** в школі з фотографіями тих, хто загинув.

11. Дізнайтеся про тих, хто загинув, **оформіть стіну пам'яті** й організуйте заходи на їхню пам'ять, присвячені якостям цих бійців.

Вчиться

Нижче навчальні плани для молодших учнів, сфокусовані на главах Псалмів/Теїлім.

Почнемо із загальної інформації про Книгу Теїлім:

Книга Теїлім (Псалми) є частиною ТаНаХу й є книгою віршів, яку традиційно приписують царю Давиду. Євреї завжди зверталися до слів Теїлім у важкі часи. Хоча ми завжди можемо молитися Богові самі, іноді важко знайти правильні слова. Існує багато розділів Теїлім, які підходять для різних ситуацій. На цьому уроці ми дізнаємося про одну з найбільш читаних і знайомих глав Теїлім, розділ 121.

Необхідні матеріали:

- Папір
- Кольорові олівці чи маркери
- Надруковані сторінки Теїлім

Запитайте учнів, куди вони звертаються, коли їм потрібна допомога. Нехай вони матимуть список. Вони можуть робити це індивідуально або в парах. Якщо вони не додали Б-га або Молитву, запитайте їх, чи хотіли б вони додати це до свого списку.

Запитайте учнів, про які речі вони могли б просити Бога. Нехай вони оберуть один пункт із цього списку та намалюють картину.

Інструкції: Прочитайте цей розділ Теїлім українською мовою й івритом. Оберіть кілька зображень (наприклад, гори, сонце/місяць тощо) та намалюйте їх по краях вашої сторінки.

Створіть свою власну молитву. Що ви хочете попросити у Б-га у цей момент? Які образи й ідеї ви включили б? Учні можуть написати молитву та намалювати ілюстрації, або намалювати кілька картин, які допоможуть їм відчувати молитву та читання Теїлім.

Для учнів 13 років / 8 клас і більше:

Теїлім 121 та Теїлім 130

Спочатку нехай учні вивчать 2 глави Теїлім у хаврутах або парах. Нехай вони запишуть свої думки та запитають.

Потім запропонуйте учням обговорити деякі чи всі питання. Це можна робити індивідуально, в парах чи з використанням якогось цікавого формату (наприклад, «дошка для графіті» або «галерейна прогулянка»). Пам'ятайте, що не всі ці питання підходять для всіх ваших учнів. Оберіть ті, що підходять.

Нарешті, оберіть одну з навчальних дій внизу сторінки або запропонуйте учням вибрати те, що їм подобається.

Супровідні питання для роздумів у текстах Теїлім:

121:

Що означають «гори» у першому вірші? Чому, на вашу думку, використовується саме ця символіка?

Зауважте, що розділ написано від першої особи («моя допомога»). Ви відчуваєте особистий зв'язок із Богом? Якщо так, коли ви відчуваєте це найбільше? Якщо ні, чи ви вважаєте, що це можна розвинути?

Які способи звернення до Бога використовує автор псалмів? Якийсь із них викликає до вас внутрішній відгук? Чому?

Ви коли-небудь відчували, що Бог допомагав вам безпосередньо?

У які моменти (історично) єврейський народ отримував безпосередній порятунок від Бога?

130:

Що, на вашу думку, означає «глибини»? Чи були у вас такі «глибини»?

Ви коли-небудь закликали до Бога або молилися йому, коли ви були в стані відчаю?

Талмуд (Брахот 10б) учить з цього Псалма, що ми повинні закликати Б-га з «глибин» (ממקומות), і тому в багатьох синагогах хазан молиться на нижчому місці, ніж інші члени громади. Чому, на вашу думку, так відбувається? Як це може вплинути на молитву?

Чи потрібний вам «сценарій» при спілкуванні з Богом, при проханні про божественну допомогу, чи вам легше формулювати все своїми словами?

Які слова ви б використовували, звертаючись до Бога в «темні» часи?

Як можна зберегти віру у «темні» часи? Які поради ви дали б тим, хто вірить у Бога і добро і бореться з силами зла?

Освітня діяльність:

Фотографія: попросіть учнів уявити картинку, яка описує їхні враження від одного з Теїлім і, використовуючи свої телефони або камери, вирушайте на вулицю, щоб знайти щось, пов'язане з цим зображенням або темою, і зробити фотографію. Потім можна створити класний монтаж або слайд-шоу з зображень, пов'язаних з Теїлім. Це можна використовувати, коли ви читаєте Теїлім у класі.

Мистецтво: така сама діяльність, що й вище, але з використанням інших художніх засобів (живопис, глина, папір/маркери, колаж з вирізками з журналів тощо).

Порівняйте та зіставте 2 розділи. Обидві традиційно використовуються за часів лиха, але мають різні теми, ідеї. Попросіть учнів виявити подібність і відмінності, а потім вирішити, який Псалом вони хочуть вибрати та чому.

Музика: дозвольте учням послухати кілька музичних версій або адаптації цих Теїлім і попросіть записати свої думки, ідеї під час прослуховування. Які нові погляди чи ідеї виникають, коли вони слухають слова, а не читають їх? Нагадайте учням, що Теїлім у своїй сутності – це пісні. Ось кілька версій (будь ласка, спочатку послухайте та оберіть відповідні для вашого класу):

1. <https://www.youtube.com/watch?v=mAtlSi8WhKY>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=xNDSbWm3upg>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=IGnfwtlqZ2M>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=QSFJNqzMZaE>
5. https://www.youtube.com/watch?v=xi_I2HEMIyM